

нання вже існуючих знань з новими знаннями та навичками; індивідуальному процесу мислення швидкому засвоєнню матеріалу.

Під час дискусії в аудиторії студенти обмінюються думками, ідеями, інформацією, що мають відношення до теми, яка розглядається. При виступах вони мають можливість переймати досвід один у одного. Саме в дискусіях проявляється рівень підготовки студента. Обговорення проблем через дискусію викликає більш активне спілкування студентів між собою та з викладачем. Таке спілкування більш ефективне щодо засвоєння матеріалу курсу.

Дискусія, на наш погляд, з одного боку повинна сприяти вільному спілкуванню між студентами, а з іншого — повинна бути направлена викладачем у необхідному напрямку.

Доречно відмітити, що дискусія, як активний метод навчання, потребує спеціальної підготовки як викладача, так і студентів.

Викладач повинен вибрати проблемну тему або визначити

and similar papers at core.ac.uk

provided by Institutional Repository of Vadym Hetman Ky

легідь її тему і дасть змогу студентам підготуватися. В дискусії викладач повинен контролювати виступи студентів, заохочувати їх активність, допускати висловлювати різні точки зору на проблему, спонукати студентів обґрунтовувати власну точку зору конкретними прикладами і фактами. При проведенні дискусії роль викладача у тому, щоб направляти дискусію, а при необхідності призупиняти її.

Викладач повинен намагатися залучати всіх студентів до участі в дискусії. Для цього доцільно нагадувати студентам, що вони повинні задавати питання один одному і відповідати на коментарі. Слід зауважити, що викладачу не доцільно залучати до дискусії тільки тих студентів, що виявили власне бажання до участі. В кожній групі є студенти, що не приймають участь в обговоренні проблеми завдяки власним характерологічним особливостям, таких як сором'язливість або стриманість. Викладачу доцільно звернути особливу увагу на таких студентів. Менш активним слухачам доцільно доручити робити нотатки під час дискусії, а в кінці дискусії ці записи прочитати, уточнити, обговорити.

Вдала дискусія — це результат підготовки і викладача, і студентів. На лекції викладачу доцільно звернути увагу на проблемні питання та суперечливі точки зору фахівців по конкретній темі. Для визначення проблемних питань можуть бути залучені студенти, яким необхідно роз'яснити важливість цих питань для практичної діяльності (для бізнесу). Такий підхід буде сприяти активізації навчального процесу.

Одним з варіантів для проведення дискусії може бути поділення студентів на маленькі групи і визначення, хто з ким буде працювати. Можливість створення маленьких груп (3—4 особи) можна надати і самим студентам. Такі групи будуть спільно шукати розв'язання визначеної проблеми і, крім того, будуть намагатися досягти узгодженості по визначеному питанню, шукаючи аргументи до будь-якої точки зору. Після закінчення обговорення (дискусії) результати порівнюють і оцінюють.

Отже, дискусія — це ефективний засіб один з інноваційних методів навчання у відмінності від проведення практичних занять у традиційній формі сприяє набуттю у студентів навичок висловлювати свою аргументовану точку зору на проблемні питання. Вона розвиває спеціальні особисті якості у студентів. Все це допоможе студенту в подальшому навчанні, а саме: написанні і захисті курсової роботи; участі в студентських конференціях, на яких головна увага приділяється існуючим проблемам у різних сферах діяльності підприємств, а також стане важливою сходинкою для написання і захисту магістерської дипломної роботи.

*Т. А. Кумейко, аспірантка,
кафедра педагогіки та психології*

ІННОВАЦІЙНИЙ ТРЕНІНГ З ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ ДО ЗАПОБІГАННЯ КОНФЛІКТІВ У ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Підготовка майбутніх викладачів до запобігання конфліктів є важливою складовою професійного навчання. Тому актуальним питанням стає пошук нових підходів та методів навчання (ділові ігри, тренінги, дискусії), які б забезпечили формування необхідних професійних якостей.

Завданням нашої роботи є розробка інноваційного тренінгу, що сприятиме професійній адаптації студентів і допоможе майбутньому викладачеві накопичити спеціальний досвід щодо запобігання конфліктів у різних умовах.

Програма тренінгу дає можливість студентам звернути увагу на недоліки й переваги під час виконання певних дій, здійснити всебічний аналіз діяльності, що не завжди є можливим під час педагогічної практики.

Тренінг містить такі складники:

Мотиваційний блок ставить за мету формування у студентів інтересу до зазначеної проблеми, позитивної мотивації до педагогічної діяльності

Завдання мотиваційного блоку: виявлення ціннісних орієнтацій студентів; розуміння майбутніми викладачами власних позицій і позицій іншого; формування переконань з метою прогнозування поведінки.

Методи: 1) методика «Ціннісні орієнтації»; 2) вправи, спрямовані на виявлення позицій студентів, їх мотивації до професійної діяльності («Метафора», «Мої сильні сторони», «Найважливіші якості людини»); 3) укладання професійної картографії викладача; 4) написання творів-міркувань.

Емоційний блок передбачає формування у майбутніх викладачів здібності управляти вираженням своїх емоцій, розуміти емоційний стан інших людей.

Завдання емоційного блоку: створення в групі атмосфери довіри; виявлення прихованих почуттів; подолання невпевненості; розвиток «людяності», формування емоційної стійкості, вміння контролювати емоції під час конфліктних ситуацій, конфліктів.

Методи: 1) дослідження емоційного відгукування; 2) вправи, спрямовані на висловлювання власних думок, почуттів, встановлення контактів з іншими («Відображення почуттів», «Інтерв'ю», «Продовж відверто», «Контакт масок»); 3) завдання, спрямовані на управління емоціями під час конфліктних ситуацій; 4) дискусії.

Діяльнісний блок ставить за мету формування у майбутніх викладачів на основі здобутих знань і власного досвіду вмінь запобігати конфліктам під час педагогічної діяльності

Завдання діяльнісного блоку: здійснення всебічного аналізу конфліктів (визначення структурних елементів, виявлення причин, вибір засобів та прийомів педагогічного впливу); розвиток педагогічної інтуїції; розвиток швидкості реагування у конфліктних ситуаціях, конфліктах; розвиток уміння приймати адекватні рішення під час розгортання конфліктної ситуації, конфліктів; формування навичок управління своєю поведінкою в конфліктних ситуаціях, конфліктах.

Методи: 1) вправи спрямовані на практичне оволодіння методами й прийомами запобігання конфліктів у педагогічній діяльності та відпрацювання найважливіших елементів (обговорення конфліктних ситуацій); 2) розв'язання ситуаційних задач; укладання картографії конфліктів; 3) дидактичні ігри («Скарга», «Мистецтво критики»); 4) рольові ігри («Переговори», «Міжособистісні конфлікти», «Прогнозування конфліктів у колективі»).